

FOLK pioniers

>g koninklijke
van gorcum

Voor mijn kleinkinderen
Willemijn, Elias, Merel, Marte en Kaat

© 2023, Tom Steenberg en uitgeverij Koninklijke Van Gorcum BV
Postbus 43, 9400 AA Assen.

NUR 660
ISBN 9789023259527

Eerste druk april 2023

Tekst: Tom Steenberg
Redactie: Jeannette van Enst
Eindredactie: Frans Steensma
Omslagontwerp: Henk Tjibbosch
Omslag foto: Henk Westerik
Grafische vormgeving binnenwerk: Henk Tjibbosch
Drukwerk: Drukkerij van Gorcum, Meppel
Uitgever: Uitgeverij Koninklijke Van Gorcum

De uitgever heeft geprobeerd alle rechthebbenden van het beeldmateriaal en de teksten te achterhalen. Zij die menen desondanks rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich binnen twee maanden na publicatie tot de uitgever wenden.

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enigerlei andere wijze zonder overleg met de uitgever.

When the music's playing, that's when it changes,
And no longer do we seem like total strangers.
It's all those words which always get in the way
Of what you want to say.
(Sandy Denny)

I've looked at life from both sides now
From win and lose and still somehow
It's life's illusions I recall
I really don't know life at all
(Joni Mitchell)

"An English kid had gotten in this little coffeehouse in Calgary and asked me:
"What is your repertoire?" I said "Well, Crow on the Cradle"
"You can't sing that, that's my song". And I named another one. "You can't sing that, that's
my song". This was my introduction to territorial songs. That's why I began writing my own
songs." (Joni Mitchell)

Don't waste time. Time is the final currency man.
Not money, not power - it's time.
(David Crosby)

And time has told me
Not to ask for more
Someday our ocean
Will find its shore
(Nick Drake)

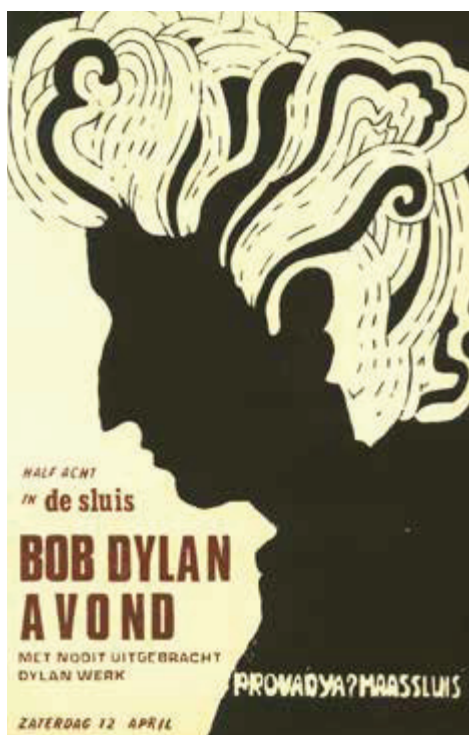
It wasn't Nick Drake who was out of step with the times, but the rest of the world
(Joe Boyd)

If you know how young we were and how inexperienced we were, we did a great job
(David Geffen)

We were never about quick fixes.
We wanted our music to be forever
(Chris Blackwell)

INHOUD

	Voorwoord	7
Hoofdstuk 1	Gitaarvirtuoos John Martyn	13
Hoofdstuk 2	Eerste folkhits in Nederland	21
Hoofdstuk 3	Roots in de VS	30
Hoofdstuk 4	1965: Folkrevival in de VS	47
Hoofdstuk 5	De Engelse folkrevivals	55
Hoofdstuk 6	Folkrock Britannicus van Fairport Convention	67
Hoofdstuk 7	Sandy Denny	82
Hoofdstuk 8	Nick Drake en Anne Briggs: miskende genieën	100
Hoofdstuk 9	Folk in Nederland jaren '60	118
Hoofdstuk 10	Doorbraak Carole King en Joni Mitchell	133
Hoofdstuk 11	Cat Stevens en Gerry Rafferty	147
Hoofdstuk 12	Britse folk in Nederlands clubcircuit	156
Hoofdstuk 13	Richard Thompson	182
Hoofdstuk 14	Supergroep Steeleye Span	199
Hoofdstuk 15	Populair in Nederland en de Celtic Wave	207
Hoofdstuk 16	Folk in Utrecht	215
Hoofdstuk 17	Folk in de Rijmond	226
Hoofdstuk 18	Folk in Friesland en Brabant	248
Hoofdstuk 19	Hoogtijdagen Nederfolk voorbij	252
Hoofdstuk 20	Folkpioniers Flairck wereldwijd succes	255
	Epiloog	262
	Verantwoording	266
	Met dank aan	266
	Fotografen	267
	Bronnen	268
	Notes	270

Mijn kinderen kennen het begrip folk niet. 'Folk, wat is dat?' zeggen ze als ik over mijn boek vertel. Ook in mijn vriendenkring heerst er ongeloof. 'Folkmuziek? Ga je daarover schrijven? Bestaat dat nog dan?' Als ik de namen noem van Joni Mitchell en Bob Dylan knikken ze instemmend. Singer-songwriters, ja, dat is bekend terrein.

Folk is een term uit de vorige eeuw. Midden jaren '60 was folkmuziek even helemaal in. De hitparades stonden vol met muziek die tot de folk werd gerekend: The Byrds, Bob Dylan, Simon & Garfunkel en The Lovin Spoonful om er maar een paar te noemen.

Folkmuziek of daaraan gerelateerd is mijn hele leven bij me gebleven. Zo rond mijn dertiende verjaardag, in 1962, begon ik naar de radio te luisteren. Voor mijn verjaardag kreeg ik toen mijn eerste radio. Ik ontdekte Radio Luxemburg en Radio Veronica. In 1964 waren

VOORWOORD

The Beatles het helemaal voor mij. Hun posters en die van andere bandjes uit de Britse beatinvasie sierden de muur van mijn jongenskamer. Maar toen Bob Dylan, The Byrds en The Mamas & Papas in 1965 de hitparade bestormden kregen die ook een prominente plaats op die muur.

Tijdens mijn middelbareschooltijd organiseerde ik experimentele popavonden in mijn woonplaats Maassluis. De groep Panique uit Vlaarding, met vrienden van school, verzorgde dan meestal de muziek. Later werkten mijn vriend Rein van der Pot en ik samen onder de naam Provadya? Maassluis. Provadya? was de verzamelnaam die jongerenblad Hitweek had bedacht. Onder die noemer werden jongeren in heel Nederland opgeroepen om zelf activiteiten te ontplooiën. Met als resultaat de oprichting van Paradiso, de Melkweg en vele andere poppodia.

Evenals Rein was ik een fervente fan van Bob Dylan en kocht al zijn platen. Samen organiseerden we in 1969 een 'Bob Dylan-avond' in een zaaltje van een kerk in Maassluis. We draaiden de bandopname die eerder door de VPRO was uitgezonden met Dylan-demo's. Jaren later kwamen die terecht op het album *The Basement Tapes*. In augustus 1969

PANIQUE IN DE TOVERBAL

ondernam ik met Rein en nog zes vrienden een pelgrimstocht naar het eiland Wight in Engeland om het enige Europese optreden van Bob Dylan bij te wonen op het Isle of Wight Popfestival.

In juni 1970 waren wij met onze vrienden-groep op het Holland Pop Festival, later beter bekend als 'Kralingen'. Ik was onder de indruk van Pink Floyd, Jefferson Airplane en The Byrds, maar vooral van Fairport Convention. Ik kocht hun platen en in de jaren daarna ook die van Steeleye Span, John Martyn en Richard Thompson. In 1969 ging de jeugd in Maassluis de straat op om te demonstreren voor een eigen ruimte, met als voorbeeld Paradiso. De jeugd riep een stichting in het leven onder de naam De Toverbal; Rein en ik sloten ons als Provadya? aan bij deze groep

jongeren. We kregen van de gemeente een oude school toegewezen die we De Toverbal noemden. Ik werd uiteindelijk voorzitter van de stichting en full time jongerenwerker en programmeur in De Toverbal. De opening was op oudejaarsnacht 1970. Ik zou er twee jaar blijven werken.

In de eerste maanden van 1971 programmeerde ik er bandjes die Frank van der Meijden mij aanbood. Frank, manager van CCC Inc. en programmeur van podium Exit (later Eksit) in Rotterdam, haalde Engelse bandjes naar Nederland. Ik kwam er snel achter dat vooral de folk acts het goed deden bij ons. Samen met medebestuurslid Piet Ijdo, richtte ik in april 1971 het Python Agency op en later toen Piet zich terugtrok, ging ik verder onder mijn eigen naam. Tussen 1971

PANIQUE IN VOORPROGRAMMA PINK FLOYD, DE DOELEN, 1968

en 1976 organiseerde ik talloze tournees van Britse folkartiesten en werd manager van de band Fungus waarin twee vrienden van mijn middelbare school zaten.

Vanaf 1971 heb ik het prille begin van Fungus en de 'folkrevival' in Nederland meegemaakt, met als hoogtepunt de doorbraak van Fungus in 1974 en het ontstaan van vele folkgroepen en folkfestivals midden jaren '70. Na mijn overstap van De Toverbal

naar theater De Lantaren in Rotterdam waar ik ook de pop- en folkconcerten organiseerde, trad ik in dienst bij platenmaatschappij Polydor als perschef. Hoewel ik met deze stap afscheid leek te nemen van de folkwereld, was dat maar ten dele waar. Bij Polydor kreeg ik te maken met ABBA, The Who, Roxy Music en The Cure. Maar ook met Flairck, Suzanne Vega en Richard Thompson.

Mijn liefde voor de folkmuziek bleef. In de jaren '80 werkte ik in Londen op het hoofdkantoor van platenmaatschappij Polygram aan de internationale carrières van Sting en Gerry Rafferty en later vanuit Afrika met artiesten als Fela Kuti en King Sunny Adé. In mijn hele werkzame leven ben ik mijn favoriete folkartiesten blijven volgen tijdens concerten en festivals. Ik bleef luisteren naar al die prachtige platen.

Om deze bijzondere oorspronkelijke muziek uit vroeger jaren niet voorgoed in de vergetelheid te laten verdwijnen, ontstond het plan voor dit boek. Met een focus op de bijzondere pioniers en voorlopers uit de jaren '70 die in alles anders waren dan hun tijdgenoten. De folkpioniers.

PELGRIMSTOCHT NAAR WIGHT:

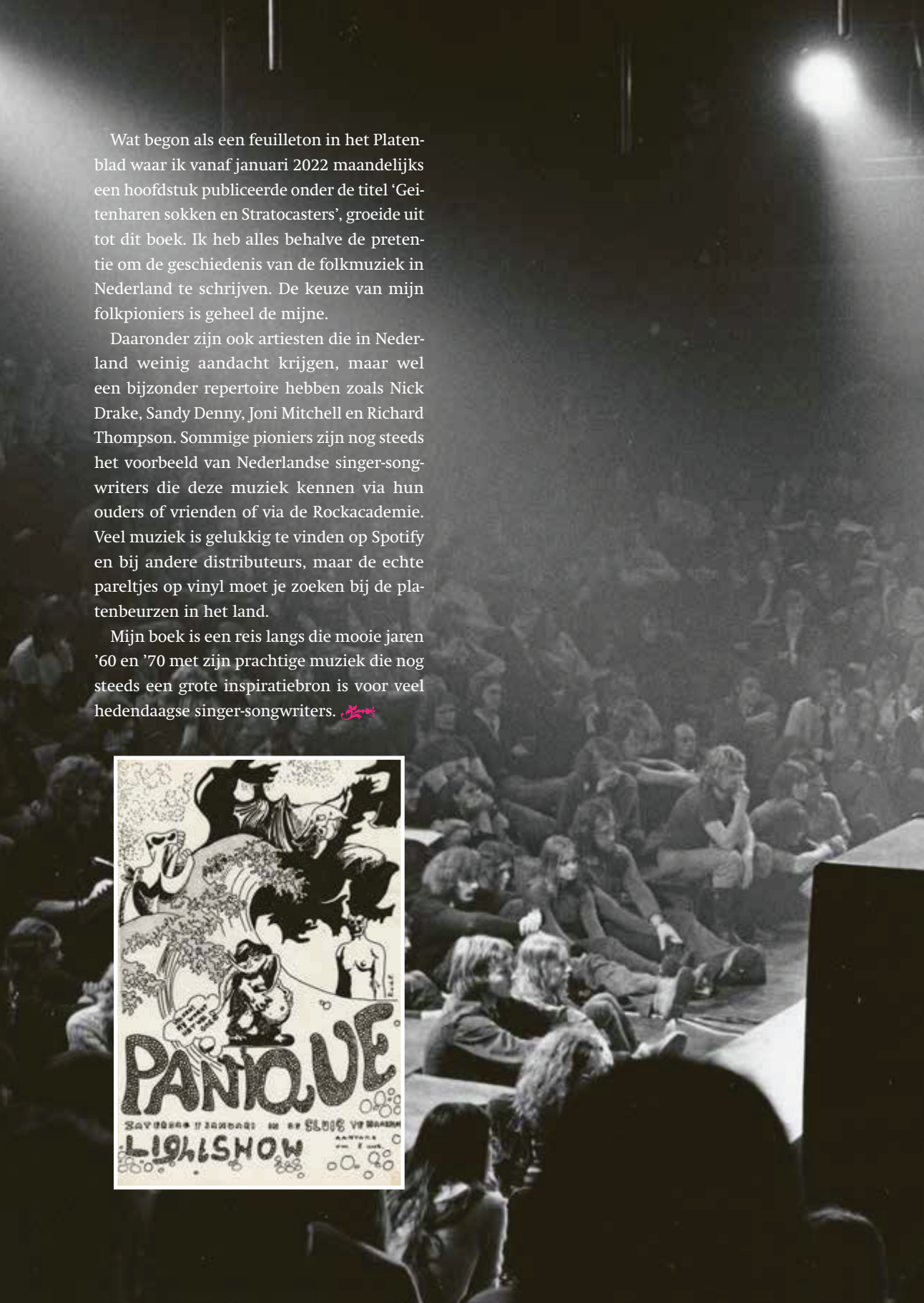
V.L.N.R. PETER EN DIRK DE PAGTER,

HENNIE EBELING, TOM STEENBERGEN, JOS KRIEGER

Wat begon als een feuilleton in het Platenblad waar ik vanaf januari 2022 maandelijks een hoofdstuk publiceerde onder de titel 'Geitenharen sokken en Stratocasters', groeide uit tot dit boek. Ik heb alles behalve de pretentie om de geschiedenis van de folkmuziek in Nederland te schrijven. De keuze van mijn folkpioniers is geheel de mijne.

Daaronder zijn ook artiesten die in Nederland weinig aandacht krijgen, maar wel een bijzonder repertoire hebben zoals Nick Drake, Sandy Denny, Joni Mitchell en Richard Thompson. Sommige pioniers zijn nog steeds het voorbeeld van Nederlandse singer-songwriters die deze muziek kennen via hun ouders of vrienden of via de Rockacademie. Veel muziek is gelukkig te vinden op Spotify en bij andere distributeurs, maar de echte pareltjes op vinyl moet je zoeken bij de platenbeurzen in het land.

Mijn boek is een reis langs die mooie jaren '60 en '70 met zijn prachtige muziek die nog steeds een grote inspiratiebron is voor veel hedendaagse singer-songwriters.

1. GITAARVIRTUOOS JOHN MARTYN

Op vrijdag 3 december 1971 kreeg ik een telefoontje van Frank van der Meijden. Als tourorganisator had hij mij een contract aangeboden om John Martyn in jongeren centrum De Toverbal in Maassluis te laten optreden. Als programmeur was ik maar wat blij dat ik John voor ons podium kon boeken. Het bedrag van 425 gulden vond ik wel wat veel voor een soloartiest, maar John had al een goede naam opgebouwd in de folkscene. "Tom, kun je John morgen ophalen van de boot in Hoek van Holland? De Toverbal is zijn eerste optreden van de tour en ik heb geen tijd, ik moet in Exit aanwezig zijn." Frank was in die tijd ook de man die in jongeren centrum Exit in Rotterdam de scepter zwaaide.

Het was voor mij een kleine moeite. Hoek van Holland was slechts een station verrijderd van Maassluis waar ik woonde. De volgende dag stond ik op de kade in Hoek van Holland en hoefde niet lang te zoeken tussen de mensen die van de boot kwamen wie John Martyn was. Een man met een grote bos krullen boven een engelachtig gezicht kwam op me af, met in de ene hand een gitaarkoffer en in de andere iets dat leek op een kleine geluidsversterker. "Hi, I'm John," zei hij opgeruimd en gaf me een hand. "Where is your luggage?" vroeg ik verbaasd, "Don't you have a suitcase?". "No this is all I need," zei hij en nam opgewekt naast me plaats in de treincoupé.

Onder mijn keukentafel

We gingen naar mijn huis waar hij meteen in de zitzak verdween en gitaar ging spelen. Hij bleek geen andere kleren bij zich te

hebben dan die hij aanhad. Die avond kwam ik erachter dat hij niet eens een tandenborstel bij zich had, gelukkig had ik er genoeg. Het bed dat ik voor hem had opgemaakt vond hij maar niks. Hij wilde liever in de keuken slapen. Daar vond ik hem de volgende ochtend opgerold in een slaapzak onder het wankele tafeltje.

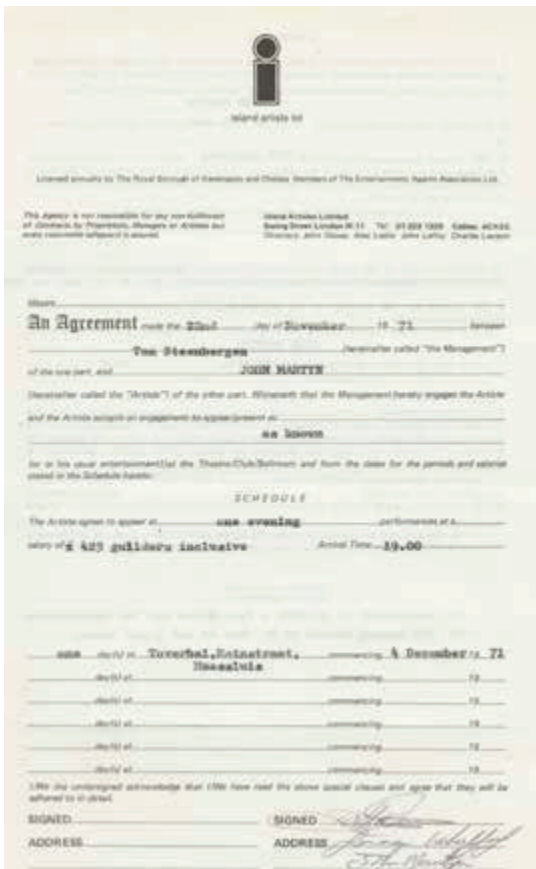
John was uiterst aimabel en maakte gretig gebruik van de voorraad Heineken in mijn koelkast; hij ging helemaal uit zijn plaat door de wiet die hij rijkelijk kreeg aangeboden in De Toverbal waar hij die avond speelde. Dat concert zal ik nooit vergeten. Van de weer-

omstuit deelde ik een joint met hem, voordat hij opging in de donkere zaal die door de wiet- en hasjlucht vermengd met sigaretten en shagrook meer op een hol leek dan op een concertzaal.

John installeerde zijn versterker met Echoplex, een geluidseffect machine, en gebruikte onze zanginstallatie. Voor wat zich daarna afspeelde kan ik alleen nog maar diep in mijn herinneringen graven. Hij legde met zijn Echoplex via gitaarakkoorden laag voor laag een basis en zong daaroverheen met zijn nasale stem. De ruimte vulde zich met geluiden die ik nog nooit had gehoord. Hoe meer akkoorden hij opstapelde, hoe meer ik het idee kreeg dat ik in een grote concertzaal zat met een compleet symfonieorkest.

14

Hoe het concert is afgelopen, hoeveel publiek erbij was, wat we daarna hebben uitgespookt, ik weet het niet meer. Wel weet ik dat ik een ongelooflijk concert had mee-gemaakt. Ik herinner me vaag dat hij een onuitputtelijke dorst had die alleen gelest kon worden met bier en dat hij geen interesse had in eten en bijna constant op zijn gitaar speelde in dat kleine huiskamertje van mij.

Ik zette hem de volgende dag op de trein naar Rotterdam waar Frank hem zou oppikken voor de rest van zijn Nederlandse tournee.

John Martyn had in 1971 net zijn derde solo-elpee *Bless The Weather* uitgebracht. De nummers die hij op die avond in december bracht, moeten 'I'd Rather Be The Devil' en 'Outside In' zijn geweest, omdat hij deze lange nummers met de Echoplex-techniek ook deed tijdens zijn optredens in club The Hanging Lamp in Richmond een paar weken daarvoor. Ook op andere concerten rond die tijd speelde hij deze lang uitgesponnen geïmproviseerde nummers. Misschien deed hij ook het nummer waar ik zo van onder de indruk was op het *Bless The Weather* album getiteld 'Glistening Glyndebourne'.

Go on, then!

Martyn werd in 1948 geboren in New Malden, Surrey in Engeland als Iain David McGeachy, met een Schotse vader en een Belgische moeder. Zijn artiestennaam nam hij aan toen hij in 1967 naar Londen verhuisde. Hij kwam van Glasgow, waar hij door zijn grootmoeder was opgevoed (zijn ouders scheidden toen hij vijf was), naar Londen. Daar bezocht hij folkclubs zoals de Kingston Folk Barge waar Al Stewart, Paul Simon en Maddy Prior optraden. Ook kwam hij regelmatig in de folkclubs in Soho en begon al aardig naam te maken toen Theo Johnson hem in het oog kreeg. Theo toerde met zijn scooter langs de Londense folkclubs op zoek naar nieuw

JOHN MARTYN MET ECHOPLEX